

ГОЛАСЪ

пептръ

МИШТЕ, ИШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 44.

Duminescă 27. Octomvrie.

1840.

„РЪГЪМІНТЕА ЕПІСКОПЪЛЪИ ГРЕЧЕСК НЕШНИТ.“ *)

Incluyti Status et Ordines!

„Клеръл орі къръи рѣт, прѣн зрмаре ши чел де Рѣтъл Греческ не Шнит, сокотѣт фѣнд де дѣвѣдѣторѣш ши дѣпѣнтѣторѣш а релѣіеѣ ши а моралѣтѣдѣи ши а ферѣчѣреѣ трекутоаре къ ачелеш дѣпрезѣпате, прекъш ши а ферѣчѣрѣи вечѣне, тревѣіе съ айвъ ваза къвенѣтъ, прѣн каре маѣ въртос породъл де рѣнд се повѣдѣіеце; прекъш ши де зп къвѣпчос венѣт аре неапѣратъ тревѣпдѣтъ, ка нъ адекъ къпрѣнс къ грѣжіле пептръ цѣпереа вѣедѣи, съ фѣе дѣпѣдекат дела аса сѣдѣнтъ греа дерегѣторѣе. Дѣн темейл ачеста Преасѣпдѣта Маѣестате (Maiestas Sacratissima) агѣнтѣнд маѣ

*) Традѣсъ дѣпъ лѣтѣнеце дѣн протоколъл дѣетѣ дѣпѣте дѣн Сѣвѣйъ ла анъл 1837 Гропѣну кѣпѣу Сесѣа Сѣ. Нрѣл 77. — Ачестъ жалъ а Епѣскопълѣ нешнѣт съ нъ се копѣнде къ рѣгѣмѣнтеа агѣрѣнтъ Дѣетѣ дѣн Кълж дела А. 1834 дѣн прѣвѣнда націоналѣтѣдѣи рѣшѣпѣлор ши сѣвѣкрѣсъ де атѣндѣѣ Епѣскопѣи лор, адекъ де Іоан Леменѣ Епѣскопъл Шнѣдѣлор ши де Васѣліе Мора Епѣскопъл Нешнѣдѣлор. Ачешеш къпрѣнде ши алте датѣрѣ.

Дѣнс. Трад.

пѣлт де вѣлт пѣрѣпѣце а дѣпѣнта ши кълтѣра клерълѣ нешнѣт ла о старе маѣ вѣпъ ши ао маѣ апропѣа ла кълтѣра Клерълѣ алтор релѣіѣи, дѣнтре алтеле, прѣн Д. Рескрѣнт кърѣеск дѣн 14 Ізліе ал анълѣи 1785 ешѣт сѣпѣт 30 Авгѣст ал ачелѣіаш ан. Нрѣл гѣвернѣл 6315 інтѣмат съв А, сѣѣ фост дѣвредѣпѣчѣт а ресолѣвѣ къ дѣдѣраре, ка къ келѣтѣелѣе вѣстѣерѣеѣ кърѣедѣи, пептръ клеръл Греко не-Шнит дѣн четатеа Тѣмѣшоарѣѣ дѣн Бѣнат съ се рѣдѣче шкѣоалъ пептръ клерѣчѣи. Дѣпъ ачешеш ши Чѣнстѣтеле Статѣрѣи ши Рѣндѣрѣи, сѣрака ши преатѣлѣ пѣкъжѣта соарте а клерълѣ ши а попорълѣи не-Шнит дѣн Трансѣлванѣа сѣѣ дѣвредѣпѣчѣт ао лѣа къ інѣмъ пѣрѣпѣцескъ, ши спре зѣнѣрареа грѣзѣтѣдѣлор лор (gravami-num) дѣн анъл 1791 а анѣза зп артѣкол де Дѣетъ, ал кърѣи къпрѣнс есте: Релѣдѣа оріенталъ де рѣтъл греческ нешнѣтъ, каре дѣпъ леѣіле ачестеѣ Прѣвѣнѣдѣи пѣпъ акъта ера сокотѣтъ дѣнтре релѣіѣіле сѣферѣте, прѣн пѣтереа ачестѣи артѣкол дѣн словѣда са депрѣндере, се дѣнтѣреще дѣн ачел кѣп, ка тоѣѣ зрѣмѣторѣи ачешѣ релѣіѣи съ атѣрне дела Епѣскопъл рѣтѣлѣи лор че тревѣіе съ

ше пѣмѣт де кѣтре Маѣстатеа Са Преасфѣндѣтѣ шѣ дѣпѣ. кондѣціа лор съ ше трактадѣ ка шѣ чеѣлалдѣ лѣкѣиторѣ, дѣп пѣртареа поверѣлор пѣвлѣче шѣ дѣп алте дѣрѣ дѣкѣ съ пѣ ше маѣ тѣлт де кѣт алдѣ дѣ грезнадѣ, ѣар дѣп тревѣле клерѣлѣ, а Бѣсерѣчѣ, а фѣндѣдѣлор шѣ а е-дѣкѣдѣеѣ тѣнерѣмѣ, дрептѣрѣле крѣ-ѣеѣщѣ Маѣестѣдѣ, шѣ де ачѣнаѣнте съ пѣстрѣазѣ пѣвѣтѣмате *); шѣ амѣсѣрат ачѣстѣ артѣкол ла рѣгѣчѣнѣле клерѣлѣ шѣ а попорѣлѣ пѣзнѣт вѣрсате спре а се да вѣндекаре, шѣ прѣп Чѣнстѣле Статѣрѣ шѣ Рѣндѣрѣ пѣрѣндеѣе комѣндате, маѣ тѣрѣеле дѣндѣрате резолѣдѣ шѣ свѣт Б шѣ Д. дѣн 26 Маѣ. Нрѣл Кѣрѣдѣ 2132 шѣ дѣн 21 Ёвѣле Нрѣл Кѣрѣдѣ 2812 ла анѣл

1792 ешѣте, вртасерѣ, ка, кѣ скоп де а фѣче пѣ клерѣл пѣзнѣт маѣ сѣлѣторѣ шѣ маѣ дѣстоѣнѣк де а дѣмплѣнѣ сѣдѣнта греа слѣжѣвѣ, съ се тѣдѣнтѣе (immunitetur) де пѣртареа греѣтѣдѣлор пѣвлѣче, де пѣлѣтѣреа дѣждѣ дѣпентрѣ кап, шѣ де пѣлѣтѣреа вѣмѣшѣ персонале шѣ де дѣреа тѣронѣлор мѣлѣтѣ-рѣщѣ, нѣчѣ съ пѣ ше прѣнс аѣарѣ де дѣ-тѣдѣмплареа аѣлѣрѣ дѣп фѣпта пѣкѣатѣлѣ (in facto delicti), ѣар ѣндѣстриа попорѣлѣ де кѣре пѣлѣсъ се дѣн шѣ фѣмѣлѣле парѣ-хѣлор, съ се аѣереаскѣ прѣп прѣѣмѣреа пер-соанѣлор шѣ де ачѣеста рѣлѣѣе ла лѣкѣра-реа теѣшенѣвѣрѣлор шѣ пѣртареа дѣрегѣ-торѣлор маѣгѣстрѣтѣале, ѣар преа де тот дѣмпѣлѣдѣтѣл пѣмѣтѣр а зѣлелор де сѣрѣвѣ-тоаре съ се дѣмпѣдѣнеѣе; шѣ дѣп вртѣ ка, спре а дѣмѣпѣтѣдѣ стѣреа Клерѣлѣ, съ се пропѣе зп фонд кѣвенѣт. Кѣ аѣевѣрат соартеа клерѣлѣ шѣ а попорѣлѣ с'ар фѣ-шѣсѣрат тѣлт, прѣп прѣпоменѣтѣл артѣкол шѣ прѣп дѣнд. резолѣдѣ крѣѣенѣ, ка прѣп ѣпеле че сѣдѣнт амѣсѣрате скопѣлѣ адѣнтѣт, дакѣ ачѣлеа, прѣкѣм свѣтѣ, аша с'ар шѣ пѣзѣ акѣрат шѣ дакѣ ар ста дѣп пѣтереа лор; дѣпсъ еспѣрѣѣнда пѣвлѣкѣ тѣртѣрѣсеѣе токѣта дѣн прѣтѣвѣ; кѣчѣ пѣ лѣжѣгѣ че дѣн фѣ-ворѣл дѣпгѣдѣт прѣп артѣкол пѣдѣнѣ парти-аре, е сѣлѣт а кѣпоаѣе поварѣ поаѣ дѣн а-чѣеа, кѣтѣкѣ ѣндѣстриа попорѣлѣ шѣ а фѣ-мѣлѣлор понеѣдѣ че се дѣн де ачѣла, пѣ пѣ-маѣ пѣ се дѣмѣнѣтеазѣ, дѣр дѣп пѣмѣдѣтѣл крѣѣеск *) парѣ кѣ кѣ воѣеа се тѣдѣпѣе шѣ прѣп ачѣеа шѣ се дѣмпѣдекѣ, кѣтѣкѣ пѣ-пѣмаѣ пѣ ѣ се дѣпгѣдѣе а дѣмѣвѣда теѣшенѣ-гѣрѣле шѣ а дѣмѣвѣрѣдѣша слѣжѣе де маѣ-стрѣт шѣ ѣспрѣвлѣчѣ сѣтеѣдѣ, дѣр пѣ лѣжѣгѣ

Ачѣлаш артѣкол дѣп лѣмѣва орѣѣѣналѣ свѣт аша:
„Religio orientalis Graeci-Ritus non unita, quae juxta leges huius Provinciae hactenus inter toleratas Religiones recensita fuit, vigore praesentis articuli in libero suo exercitio, eo modo confirmatur, ut omnes Religionis as-seclae ab Episcopo sui Ritus per suam Ma-jestatem Sacratissimam denominando depende-ant, et pro sua conditione ad instar reliquo-rum incolarum tractentur neque in ferendis publicis oneribus aliisque prestationibus prae aliis aggraventur, juribus Regiae Majestatis circa negotia Cleri, Ecclesiae, foundationum et educationis juventutis, porro quoque in salvo relictis.“ Ёатѣ сѣпгѣрѣл артѣкол, пѣ кѣре се разѣмѣт дѣп Трансѣлѣванѣа пѣзнѣмаѣ ексѣстѣнѣнда рѣлѣѣоасѣ, дѣр дѣп оарѣшѣкаре прѣвѣнѣдѣ шѣ чеа полѣѣѣчеаскѣ а Рѣмѣнѣлор пѣзнѣдѣ. Collatio-nales literae, че се даѣ Епѣскопѣлѣ пѣзнѣт ла пѣмѣреа лѣѣ де кѣтре Маѣестатеа Са, кѣрѣ дѣн чеа дѣн вртѣ клѣзѣлѣ ал ачѣстѣ артѣ-кол; ачѣлеа дѣкѣ сѣдѣнт ѣнтерѣсанѣе фѣарте.

дѣнс. Трад.

*) Аѣекѣ дѣп сѣсѣме.

ачеаста дѣлпротѣва опреміі граціосѣлѣі де-
крет гѣверніал дін 25 Маѣс 1812 Нрѣл
4128 сѣв Ф. ешіт, есте сіліт а серѣа фѣ-
рѣ треавѣ ші зімеле де серѣѣтоаре а че-
лор де леѣеа аѣгѣстапѣ. Ла каре се маї
адаогѣ ші аѣеа, кѣткѣ фїї ші слѣзіле па-
рохілор неапѣрат треѣзіпчоші ла дѣгрї-
жіреа ші пѣртареа економїеї, се прїнд вол-
ніѣеѣ ла міліціе, персоанеле дін сіпѣл
клерѣлѣї асемеѣеа се іаѣ волніѣеѣ ла
прїпсоаре ші сѣпт асѣпрїді кѣ ъѣтѣї, іар'
недрепдії лор асѣпрїторї адесеорї ла зпї-
латералеле релѣдії але Магістратѣрілор
сѣпт сѣѣпаді де педанса мерїтатѣ, спре
а кѣрѣї доѣадѣ дѣнтре алтеле се пот адѣѣе
ѣртѣтоареле декрете гѣверніале сѣв Нрїї
2071, 1809; 749, 1823; 7444, 1825; 3896,
1828; 8636, 1822; 5245, 1832; 6510, 1833;
9164, 1833; 9374, 1820; 9315, 1831; 11404,
1832; 224, 1837 ешіте сѣв I. II. III. IV.
V. VI. VII. VIII. IX. X. XI. XII. Аѣарѣ
де аѣеаста офїціалїї проѣесѣалї, дѣпѣ кѣт
пѣртѣрїсеск релѣдіїле протопопедїї дѣ
Архіѣл епіскопеск ашезате, маї ъѣртос
дѣ дѣмінечї ші дѣ сѣрѣѣторї пѣѣмаї пе
овѣїле дін дїпѣѣтрїле лор, дар ші дѣсѣш
пе парохїї фѣпгендії, фѣрѣ а прїві ла аѣеа,
кѣткѣ сѣѣѣрїшеа слѣѣѣеї дѣпнезеїеї
ші дѣѣховніѣеаска дѣдрептаре а асѣлѣѣто-
рілор дѣпротѣва порѣзчїлор ѣсерїѣеї дѣ
зіле де сѣрѣѣторї ші дѣ дѣмінечї се не-
грїѣеѣе, дѣ кіамѣ ла локѣл резїдендіїлор
лор спре а аѣзі челе че се пѣѣлїкѣ прїп
хадѣчїї лор, іар карїї се сѣпѣ ші мерг,
пе аѣеїа дѣ прїїтеск неомеѣеѣе прїп дѣ-
ѣіповѣдірї скорпїте, ші пе аѣѣнд нічі зп
респект де преодїте, дѣ адѣпареа тѣлді-
меї асѣлѣѣторїлор лор дѣ окѣрѣск кѣ
дѣѣѣрѣѣтѣрї (сѣѣѣлмі), ші дѣ аѣест кіп

дѣ ліпсеск кѣ тотѣл де тоатѣ аѣѣторїтатеа
(ѣаѣа); ші асемеѣеа соарте трїетѣ есте
сіліт клерѣл пѣѣніт а кѣпоаѣе ші дѣ прї-
ѣїнда міѣлоаѣелор де а ѣїеѣзі, кѣчї аѣе-
сте ші де алтїнтрелеа пѣмаї кѣ пѣтеле
аѣлѣндѣсе, пѣѣѣмаї пѣ креск, чї маї ъѣр-
тос дін зі дѣ зі тот маї тѣлт се сѣѣѣїазѣ ші
скад. Кѣчї дѣпѣ кѣт доѣеѣск релѣдіїле
офїціале а ле Протопопїлор ашезате дѣ
архіѣл епіскопеск дѣ сателе 1. Falcusa,
2. Drága vilma, 3. Karbonari, 4. Kis-Kur-
tyás, 5. Kerpenes, 6. Remete, 7. Kis Almás
8. Hari, 9. Szimere, 10. Magura, 11. Tamás-
háza, 12. N. Denk, 13. Kis Denk, 14. Ki-
rályhalma, 15. Markos, 16. Feriház, 17.
Waldorf, 18. M. Feleg, 19. Retisdorf, 20.
Ágostonfalva, 21. Sz. Péterfalva, 22. Busz-
ta Resztolczi 23. Kapolna, 24. Láz, 25.
Setsel, 26. Lámkerék, 27. Czikud, 28. Frau-
endorf, 29. Zsermari, 30. Hegig, 31. Tamás-
patak, 32. Toplitz, 33 Deda, 34. Liget, 35.
Szász-Ujfal, 36. Oroszpatak, 37. Idetspa-
tak 38. Balástelke, 39. Beretzka, 40. Kajla,
41. Krakkau, 42. Szarakszeu, 43. Dromba-
ri, 44. Kakova jeri, ѣїле, агрїї де фѣлн ші
де арат, пѣѣѣрїле, фѣндії (ѣлѣїїле) дін
лоптрѣ ші дін аѣарѣ, ші алте реалїтѣдії
каре маї пайнте ера сѣв пѣме де пордіе капо-
нікѣ, кѣ дѣѣѣѣл прїп сілѣ (via facti) сѣѣ
кѣпрїпс ші сѣѣ ѣѣат, ші дѣ тоате зімеле
се іаѣ, дѣкѣт нічі дѣсѣш асїстенціа фї-
шкалѣ ічі коло прїп дѣ К. Гѣвернѣ спре
релѣреа аѣелора датѣ німік пѣ аѣѣѣѣ.
Нїчі пѣ ліпсеск дѣтѣпплѣрї спеціале, зп-
де пѣѣїеле тошїї ѣсерїѣеї каре маї
сѣпт ічі коло, се сѣпѣ ла пѣѣїреа дѣѣ-
дії крѣїеїшї ші а зѣѣзіелелор сѣпт фелї-
рїмі де стеатѣѣе; аша прїп кіпѣрїле маї
сѣс арѣтате слѣѣїндѣсе стареа де маї па-
*)

інте а вазеі ші а міжлоачелор віедіі клерълзі, каре кз некзрмать мзнкъ а мжнілор сале лзкржнд пзмжнтзрі дп парте, дши траде авіа віада, ачелзіаш Клер дестъл де пзкъжїт ісе маї адаогъ ші алт пзказ; кзчї адекъ ка ші кзм ел дмпрезпъ кз попоръл грїжеї сале дпкредїнцат сїнгзр ш'ар фї фазръл непорокълзі сзъ, е пзвлїкат ші дефымат кз кзвінте де окаръ ші скріерї че ес ші дп цзрі стрзіне, ка некзлїват, прост, пе'ндемълатїк, лепеш, пліп де сзперстїдї ші де презждекзці стрїкзчоасе; аша дар жълвіріле ші плжпцерїле ачестзі Клер ші пород атзт де пзмерос, кареле пентрз віпеле патріей мілітеазь дп шасе реціменте, кз хзрнічіе ші кз кредїнцъ омаціалъ, ші алте грезгзці але Провїнціей ле поартъ; презкм одїноаръ пе Предечесорїї Епіскопї ші фїнд сказпэл вакант пе Консісторїѣ іазъ дндзплекат ші іазъ дндемнат, ка пзрїнцезде днвоїндъсе ші ЧЧ. Статзрі ші Ржндзрі, сз алерце ла Преапалтэл лок пентрз кззтареа алїзрїї; аша ші пе міне акзма асеменеа мъ сілеск, ка дїп даторїа слзжвеї теле сз віъ кз сзпзпере кредїнчоасъ кзтре пзрїнцдеаска граціе ші дрептате а Чїнстїтелор Статзрі ші Ржндзрі ші се мъ рог кз тогdeadїнскл, ка ші пзъъ кжнд се ва дпгрїжї пентрз дмзвнпъгздіреа сорції дзпъ аdevър ші дрептате а дптреції сзрачїї падїї ромжнеції ка ші пентрз челелалте падїї, сз віневоїаскъ а міжлочї пзрїнцезде:

1-ѣ Ка шкоала клерїкалъ, каре прїп дпналт поменїтэл М. рескрїпт крїєск дїп 14 Івліе ал апълві 1785 сзъ Нръл Гзверпїал 6315 ешїт маї сзс сзпт А. алгзврат, дп словода крїїаска четате Тїмїшоара

с'аз хотзржт а се фаче кз келтзіелї крзїеції, фзрз ка пзъъ акзма, дзпъ кзм ара-тз респзнсъл сзпт DD. а епіскопълзі де ледеа гречеаскъ пезнїтъ дїп Тїмїшоара, сз се фї фзкзт аколо, сз се рїдїче дп сїпэл Дїедезії пезнїте дїп Трансілванїа лзпгъ сказпэл епіскопеск, атзт пентрз кз рїдїтатеа попорълзі ромжнеск дїп Трансілванїа дздз прїчїнъ, ка ачееа сз се ре-золвезе де ла Преапалтэл лок, кжт ші пентрз кз алфелїз клерїчїї пезнїці пз с'ар пзтеа фолосї де ачееа, дїп прїчїнъ, кз четатеа Тїмїшоарей есте ашезатъ афаръ дїп перїферїа ачестзі Прїнціпат, ва ші дела хотареле Трансілванїей фозрте депзртатъ.

2-а Сз се дпгзрескъ прїп діетъ ші сз се репзълїче а) М. Резолзціе крзїаскъ прїп граціосъл Декрет гзверпїал дїп 15 Ноетвріе 1824 Нръл 11028 ешїт ла пзпктэл III. шї IV. сзпт XIII. шї іарзш дїп 5 Івніе 1800 Нръл 4733.; дїп 28 Октомвріе 1802 Нръл 9876.; дїп 24 Маїз 1813 Нръл 2128 сзвт XIV. XV. ешїте пентрз а пз се прїнде, афаръ де дпгзмплареа афлзрїї дп фапта вінії, шї іарзш пентрз а пз да ла міліціе персоане де ачелеа каре се дїп де ачест клер.

б) М. Рескрїпте крзїеції сзпт D. шї E. адекъ дїп 10 Маїз 1816 Нръл кзрції 1281. пзпктэл 7-леа Нръл гзверпїал 5806 презкм мї дїп 28 Априліе 1820 пзпктэл 1-леа шї 2-леа сзпт Нръл гзверпїал 5599 ешїте, каре се днвоїеск кз дп: рескрїпт крзїеск деспре толеранціа крецінеаскъ презкм шї кз пзпктзріле регзлатїве а фзндзлзі крзїеск сзпт II, дїп акзроп дпцелес дп пзмжнтэл крзїеск словозїї лзкзїторї, ка зпїї че фзрз десклїнїре де пачїе се взкзрз де ачелеш дрептзрі, сзпт а

се дигъдзі ла пѣртареа дерегъторіѣмѣор пѣ-
вліче ші ла дѣвѣцареа мецешѣгътріѣмѣор
фѣръ дѣгрѣгъдѣре, іар' де алтѣ парте
сѣ се цѣаргъ рѣвл овічеіѣ, каре дѣ прі-
вінда цінеріі сѣрѣгъторіѣмѣор челор де леѣеа
авгъстанъ кѣ скъдереа індѣстріеі, с'аѣ дѣ-
трѣдѣс де маі пайнте.

3-а Дѣ кѣсѣторііѣѣ местекате, внде
кѣпѣніа се сѣвѣршеце пріп Клерѣл вніт,
кѣнд зна дін пѣрці есте де реліціа пѣвнї-
тѣ, такса кѣпѣніеі де жѣмътате сѣ се деа
парохѣлѣі пѣрціі пѣвнїте каре е ліпсіт де
кѣвенїта сѣвсістенціе: ба ар фі маі вїне,
ка дѣ кѣсѣторііѣѣ местекате фемеіеа тот-
дезна сѣ прітеаскъ реліціа вѣрватѣлѣі,
пентрѣкъ пріпїреа а доі парохї де релі-
ціі дескілініте дѣ ачесап фаміліе, маі вѣр-
тос де есте сѣракъ, слѣжеце спре маре
грѣтате ші пѣндѣмѣлѣ:

4-а Ка ші ла алте реліціі клісіеріі
(фѣціі) пѣвнїці а вїсеріціѣмѣор дѣкъ сѣ фіе скѣ-
тїці де такса капѣлѣі, дѣпѣ дѣцелесѣл гра-
ціѣсѣі орѣндѣсіѣлї гѣверніале дін 9 Се-
птемврие ал апѣлѣі 1825 Нрѣл 3833 ешїте
сѣпт П. П. пріп інфлзїнда офїціаліѣмѣор пѣ-
влічі се орѣндѣсіек, кѣ тот дрептѣл се пѣ-
тѣръ дѣнтре деапѣрат трѣвѣпчѣнїї шер-
вїторї вїсерічѣнці, ші дѣнтр'о персоапъ сѣ-
вѣршеск трѣі слѣжѣѣ ла вїсерічі, а-
дѣкъ слѣжѣѣ клісіерїѣлѣі де рѣнд, прѣкѣт
ші а клопотарїѣлѣі, ші дѣ вртѣ а кѣрсо-
рѣлѣі де поцѣ, карїі порѣпчїле кѣрїеціі
че сѣпт а се пѣвлїка порѣдѣлѣі дін пар-
теа клерѣлѣі, ле поартѣ пе ла вїсерічїѣ
пѣвнїте аї ачестеі Дїедезіі дѣ тот Прїп-
цїпатѣл, лѣдїте фѣръ пїчі о платѣ.

5-а Міжлоачеле вїеѣгїрїі клерѣлѣі сѣ
се дѣвѣпѣтѣдѣзе пріп скѣтїреа де а пѣлѣтї
дажде ші ватѣ пентрѣ аверїѣѣ прѣпрїе мїш-

кѣтоаре ші пѣмїшкѣтоаре, ші тотдеодатѣ
сѣ ісе деа трѣвѣпчѣселе фѣндѣрї (клемїі)
парохїале дін лонтрѣ ші дін афарѣ.

6-а Дѣ пѣтѣмѣлѣ крїеск спре дѣ-
вѣпѣтѣдѣреа стѣрїі клерѣлѣі сѣ се деа ажѣ-
торїѣ дін каселе алодіале. Іар дѣ фїшкѣл-
лігѣціі дін респектївеле касе домінале сѣѣ
дін а конфратернїтѣціі, дѣ локѣрїѣѣ де ла
мѣнці, внде парохїі пѣвнїці п'аѣ пїчі о пар-
те дін ачелеа, чї пѣмаі клерѣл алтор ре-
ліціі; де ші ла пѣмїтеле касе партеа чеа
маі маре де ванї кѣрѣѣ де ла пѣвнїці ка
де ла вніі че сѣпт кѣ пѣтѣрѣл маі мѣлці;
сѣѣ дѣ вртѣ дакъ ачѣаста де ла фїшкѣл
крїеск пѣ с'ар пѣтеа кѣціга, чел пѣціп сѣ
се деа фѣнд дін лонтрѣ ші дін афарѣ трѣ-
вѣпчѣс пентрѣ лѣкѣпїцѣ шї хрѣпѣ пар-
хѣлѣі фѣпгѣнт, фѣръ повара де а да рѣво-
теле ші такселе.

(ва врта).

PARALELISMU.

ДѣНТРЕ ЛІМБА РѣМЪНЪ ШІ ІТАЛІАНЪ.

Romanesce.

Italianesce.

I.

Omu	uomo, omo
femea	donna, femmina
fetu	feto
romanu	romano
peru de unde peruca	capello perrucca
facă	faccia
figură	figura
frunte	fronte
temple	tempia
ochiu	occhio
lacrimă	lacrime, lacrima
urechie	orecchio, orecchia
nasu	naso

nare	nare	sânge	sangue
nâri	narici	urdôre	ordnra
mucu-ci	muccio	sudôre	sudore
mustaça	mustacchio	mêduvâ	midolla
bucâ (1)	bocca	pele	pelle
gurâ	gola	carne	carne
dinte	dente	vine	vene
gingie	gengia	nervu	nervo
limba	lingua	osu	osso
cerbice	cervice	nume	nome
umêru	omero	titulu	titolo
subtiôrâ	ascella	inima, suffletu	anima
peptu	petto	spirtu	spirito, spirto
sinu	seno	simtu	senso
braçu	braccio	vedu	vista
mânâ (2)	mano	audu	udista
palmâ	palma	gustu	gusto
pumnu	pugno	mirosu	odorato
degitu	dite, digito	tactu	tatto
unghie	unghia	foame	fame
côstâ	costa	nesatiu	insaziabilitâ
ficatu	fegato	sete	sette
plumîni	polmeno	boce, de unde bocire-bo-	voce
fiere	fiel	citu	
veninu	veleno, veneno	vorba	verbo
buricu	bellico, umbelico	plansu	pianto
stomachu	stomacho	rîsu	riso
vîntrâ, d'unde vintre	ventra	suspinu	sospiro
bêsica	vescica	gemetu	gemitu
rînichi	reni	ratie de unde oratie	ragione
dosu	dosso	minte	mente
— ru	colo	cugetu	pensiere
spinare	osso del filo	voie	voglia
genuchi	ginocchj	dorinça	desiderio
pulpa	polpa	judicata	giudicio giudicato
picior	piè, piede	sciinça	scienza
pasu	passo	amoru	amore, amor
fugâ	fuga	tinereçe	tenerezza
urmâ	orma	placere	piacere
talpâ	talpa	sufferinça	sufferenza
câlcéiu	calcagno	durere	dolore
		plaga	piaga
		tristeça	tristezza
		furie	furia
		spaima	spavento

(1) de unde bucâtara.

(2) în cartile vechi se vede manu: „manule mele fecerô organu, si degitele mele alcatu-irô saltire.“

sommu
 visu
 virtute
 virtute
 dispreçu
 turburâmînt
 bunétate
 buneçe
 réutate dela
 reu
 râpire
 dreptate dela
 dreptu
 adeveru
 înfrénare
 desfréu
 marghiolie
 mînciună dela
 mintire
 betie de la
 bere
 spurcu
 nebulie
 sôrta sôrte
 parte
 bine
 reu
 miserie
 june
 viaça
 sanétate
 întregime întarime
 langóre
 friguri
 tuse
 colica
 rîie
 balsamu
 môrte
 repausu
 remesu

fasa

II.

sonno
 sogno
 virtù
 sprezzo, disprezzo
 turbamento
 bontâ bonità, bontade,
 bonidade
 bonizia
 malizia
 reo
 rapina
 giustizia
 dritto
 verità
 infrenare
 sfrenamento
 marioleria
 bugia
 mentire
 imbiachezza
 bere, bere
 sporco
 pazzia
 sorte, sorta
 parte
 bene
 male
 miseria
 giovine
 vita
 sanità
 interezza
 langore
 febre
 fosse
 colica
 rognò
 balsamo
 morte
 riposo
 rimaso

fascia

vésmint
 înbracamînt de la braçu
 calcamînt
 calçe, ciorapi
 calçuni
 camasa
 legatura
 manica
 mânecari
 manusa
 mantâ-le
 manta
 teasca, buzunar
 scufa
 vélu
 conciu
 peptine
 braçeale
 scarpe
 pantofi
 inelu
 cîngétóre
 umbrelâ
 acu
 fôrface
 furcâ
 fusu
 firu
 ghiemu
 nodu
 vestimento
 braccio (in)
 calzamento
 calze
 calzoni
 camicia
 legatura
 manica
 manicini
 guanto
 mentello
 manto
 tesca
 scuffa
 velo
 coucio
 peptine
 mangilie
 scarpe
 anello
 cintura
 ombrella
 ago, aco
 forbice, fofice
 forza
 fuso
 filo
 ghiomo
 nodo

III.

pâne
 apa
 farina, faina
 vinu
 sare
 pranzu
 îmbucatura
 cina
 dejun
 ajun
 legumej
 merinde
 grasime
 pane
 aqua
 farina
 vino
 sale
 prânzo
 imbocatura
 cena
 colazione
 digiuno
 legume
 merende
 lardo

untu   unto
seu   sevo
supra   supra *)

(Din Кърпел де А. С. ши се паре къ ва маї зрпа).

РАРЪ ІБЫРЕ ДЕ ДИРЕПТАТЕ.

Дирептатеа е флореа чеа дръгълашиъ а вїедїи оменецїи, каре дп тоате стърїле ши дппрецърърїле вїедїи, ши претвїтїденїи пе пьмжптел ачест ротогол челеа маї помпоасе фрєктърї продъче. Ачеа-ста пе арагъ зрпътоареа скъртъ дптъмпларе.

Мареле ши петърїторїл фїлософ Кант маї вьртос де кът орї че, ївѣ дирептатеа. Одатъ кълъторїнд песте о пьдзре, фъ де о гръмадъ де тълхарї дппрецъррат, карежи череа ванїи. Кант пїчї де кът пъ съ тръцеа дела дпмпїнїреа пофтеї чеї сълпїче а тълхарїмор; дзпъ че дїп спаймъши пїпї пе пьдеждїта дптъмпларе пїрїчївїтъ ши а венїт дп орї, дпш бьгъ тълпа дптръпвсдзпарїѣ, ши тоцї ванїи, карїи їа афлат а коло їаѣ дат ходїмор. Ши спре дптре-вареа лор аѣ нар маї авеа ши маї тълцї ванї, къ дпмьрвьтаре лѣ аѣ респїс, кзткъ пїчї зп ван пзмаї аре а коло. Атзпчї тълхарїи тълцзмпїндзс къ жафл лор, детере паче лзї Кант. Іаръ ачествїа пе-

*) Домпъ Авкторъл ачествїї артїкол ва авеа вьпътате а їерта, дакъ тїпографїа поастръ пз аре лїтере де ажзпс пентръ тоате рег-лїле ачестеї ортографїи, дїп каре зпеле лїтере пз се маї афл пїчї ла о лїмъ алта дїп Еврона.
Nota Редакциї

сте пьцлп дї veni ампїте, кзткъ ши п че-лалалт вьздзпарї ар маї авеа ванї, дндатъ і кїемъ дндърьпт, ши дндатъ а дат ши ачещїа лор, зїканд, кзткъ пентръ тоатъ лзтѣ' п'ар пѣтѣ съ мїндеаскъ. — О аша раръ ївїре де дирептате де ла зп ом жь-фзїт пїчї де кът п'аѣ ащептат тълхарїи; лї с'аѣ дешептат кзпоцїнда ши кз повїле сълмїрї пълъ ачї некзпоскете дп їнїма лор. Ізте детеръ жафл дндърьпт, кззъръ дп цеп-пкї, ши дпш тьртърїсіръ педирептатеа.

ТОАСТЪЛ ЛЪІ ФРАНКЛІН.

Іп тълмпл ачела, канд Вашингто'п пїпї стрьлгчїтеле сале дпвїндерї ла тоатъ Еврона дпшї фькз пемеле кзпоскѣт, вестїтъл Франклїн шедеа одатъ ла пржпз къ зп дипломат енглезеск, дппрезпъ ши кз ал-тъл (їаръ дипломат) фрджческ; къ зрпъ-тоареле тоастърї се голїръ пьхареле: епле-зъл гръї: — Енглїтера е соареле, а кървї ра-зе ши пе челеа маї дешьртате аскзпсврї а пьмжптелзї ле лзчѣще мї ле фаче родї-дїтоаре! — Фрджкъл: Франца е лзпа, а кърїї вїне фькьтоаре влжнде разе ла тоате гїнтеле слзжеск спре тълпгьере ши десфьтаре дп дптъперек. Дзпъ ачестѣ се скълъ ши Др. Франклїн, ши кз дп-сзшїта са маїестате ши де плїпъ сїмплїчї-не зрпътоареле зїсе: Георг Вашингто'п е повьдзїторїл Іосза, каре а порзпчїт соарелзї ши лзпел, ка съ стеа дп лок.
Ardelean Аврелїе. *)

*) Артїколзл: Оглїнда спартъ, дїп Нрзл трекът дпкъ есте а маї сзс номенїтзлзї Домп коллаборатор.
Nota Ped.